

Vec C-482/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

5. august 2021

Vnútroštátny súd:

Fővárosi Törvényszék

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

29. jún 2021

Žalobkyňa:

Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe

Žalovaný:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Predmet konania vo veci samej

Návrh na zmenu alebo zrušenie správneho rozhodnutia, ktorým sa zamietá žiadosť o zníženie základu dane na účely dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) týkajúce sa transakcií súvisiacich s pohľadávkami postúpenými poisťovateľovi, ktoré sa stali nevyhnutnými.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Možnosť odvolávať sa na zníženie základu dane na účely DPH týkajúce sa nevyhnutných pohľadávok zo strany postupníka pohľadávky (smernica 2006/112, článok 90).

Článok 267 ZFEÚ.

Prejudiciálna otázka

Bránia zásady proporcionality, daňovej neutrality a efektivity – najmä vzhľadom na skutočnosť, že členský štát nemôže vyberať ako DPH vyššiu sumu, než je suma, ktorú skutočne prijala osoba, ktorá dodala tovar alebo poskytla službu v dôsledku tohto dodania alebo poskytnutia služby –, a výnimka stanovená v článku 135 ods. 1 písm. a) smernice o DPH – najmä pokiaľ ide o požiadavku považovať túto činnosť za jedinú transakciu oslobodenú od dane, s odkazom na zásady uvedené v bodoch 35, 37 a 53 návrhov generálneho advokáta prednesených vo veci C-242/08, *Swiss Re* –, ako aj požiadavka zaručiť voľný pohyb kapitálu a služieb na vnútornom trhu, praxi členského štátu, podľa ktorej zníženie základu dane, ktoré sa má uplatniť v prípade konečného nezaplatenia, stanovené v článku 90 ods. 1 smernice o DPH, nie je uplatniteľné v prípade poisťovateľa, ktorý v rámci svojej obchodnej činnosti v oblasti poistenia pohľadávok zaplatil poistenému náhradu za základ dane a tiež za zodpovedajúcu DPH v čase vzniku poistnej udalosti (nezaplatenie klientom poisteného), z čoho vyplýva, že na základe poistnej zmluvy bola pohľadávka postúpená poisťovateľovi spolu so všetkými právami na vymáhanie zodpovedajúcimi tejto pohľadávkou za okolností, keď:

- (i) v čase, keď sa predmetné pohľadávky stali nevyhnutnými, vnútroštátna právna úprava neumožňovala žiadne zníženie základu dane pre nevyhnutnú pohľadávku,
- (ii) po tom, ako sa konštatovala nezlučiteľnosť tohto zákazu s právom Spoločenstva, pozitívne vnútroštátne právo trvale kategoricky vylúčilo vrátenie DPH týkajúcej sa nevyhnutnej pohľadávky dodávateľovi

pôvodného dodania (poistenému) z dôvodu, že poisťovateľ mu vrátil sumu tejto DPH a

- (iii) poisťovateľ môže preukázať, že jeho pohľadávka voči dlžníkovi sa stala definitívne nevymožiteľnou?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Články 73, 90 a 135 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty.

Uvedené ustanovenia vnútroštátneho práva

§ 196 az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (zákon č. CL z roku 2017, ktorým sa ustanovuje daňový poriadok; ďalej len „daňový poriadok“).

§ 5, 55, 56 a 77 az általános forgalmiadóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (zákon č. CXXVII z roku 2007 o dani z pridanej hodnoty).

§ 12 az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (zákon č. CLI z roku 2017 o úprave daňovej správy).

Stručné zhrnutie skutkových okolností a konania vo veci samej

- 1 Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe (ďalej len „žalobkyňa“) je poisťovňa, ktorá v rámci svojich činností preberá povinnosť platiť poistenému náhradu za určitú pohľadávku v prípade nezaplatenia zo strany klienta poisteného. Výška náhrady je spravidla stanovená na 90 % hodnoty nezaplatenej pohľadávky plus DPH. Podľa zmluvy sa zaplatením náhrady prevedie na žalobkyňu časť pohľadávky zodpovedajúca hodnote poistenia a všetky práva, ktoré pôvodne patrili poistenému. Žalobkyňa však znáša skutočné zaťaženie DPH, ktoré poistení neúspešne preniesli na svojich klientov.
- 2 Na základe uznesenia Súdneho dvora z 24. októbra 2019, Porr Építési Kft. (C-292/19, EU:C:2019:901), žalobkyňa podala 31. decembra 2019 na daňový úrad žiadosť o vrátenie DPH obsiahnutej v sumách za poistenie zaplatených od 1. januára 2014, ktoré boli uvedené na faktúrach vystavených s dátumom splatnosti po 1. decembri 2013, v celkovej výške 225 855 154 forintov a 128 240,44 eura spolu s príslušnými úrokmi.
- 3 Žalobkyňa svoju žiadosť odôvodnila skutočnosťou, že v rámci predmetného poistného produktu zaplatila sumu poistenia vrátane DPH za pohľadávky, ktoré sa stali definitívne nevymožiteľnými. Z tohto dôvodu si uplatňuje zníženie základu dane *a posteriori*.

- 4 Dňa 29. januára 2020 Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága (Daňové a colné riaditeľstvo Budapešť-sever, ktoré je súčasťou Štátnej daňovej a colnej správy, Maďarsko) (daňový orgán prvého stupňa) túto žiadosť zamietol. Svoje rozhodnutie založil na skutočnosti, že žalobkyňa neuskutočnila transakcie, ktoré viedli k vzniku nevymožiteľných pohľadávok.
- 5 Žalobkyňa podala proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie, na základe ktorého Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Riaditeľstvo štátnej daňovej a colnej správy pre opravné prostriedky, Maďarsko; ďalej len „žalovaný“) 15. apríla 2020 potvrdilo prvostupňové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odôvodnilo skutočnosťou, že z hľadiska daňového práva medzi žalobkyňou a poistenými neexistuje postúpenie na základe poisťných zmlúv. Nie je preto splnená jedna z hmotnoprávných podmienok vrátenia dane.
- 6 Žalobkyňa podala na vnútroštátny súd žalobu, ktorou sa v prvom rade domáha zmeny rozhodnutia žalovaného, a subsidiárne zrušenia uvedeného rozhodnutia, a aby sa žalovanému uložila povinnosť uskutočniť nové konanie.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Žalobkyňa sa domnieva, že daňový úrad porušil právo Únie tým, že jej odoprel právo na vrátenie DPH týkajúcej sa nevymožiteľnej pohľadávky, ktorá vyplýva zo zmlúv uzatvorených medzi ňou a poistenými. Žalobkyňa ako ich nástupkyňa mala právo požadovať vrátenie DPH, keďže podľa poisťnej zmluvy sa z pohľadu občianskeho práva stala nástupcom klientov. Vzhľadom na zásadu daňovej neutrality má právo na vrátenie DPH aj podľa práva Únie. Umelé rozdelenie prvkov poisťného právneho vzťahu, ktoré vedie k rozdielnemu daňovému zaobchádzaniu, je v rozpore s ustanoveniami práva Únie a judikatúrou Súdneho dvora. Výška DPH predstavuje pre žalobkyňu skutočné znevýhodnenie, narúša hospodársku súťaž a spôsobuje tiež zakázanú diskrimináciu.
- 8 Podľa žalovaného má zdaniteľná osoba, ktorej pohľadávka sa voči jej dlžníkovi stala definitívne nevymožiteľnou, na základe spoločného výkladu práva Únie a vnútroštátneho práva, právo na zníženie základu dane zodpovedajúce nevymožiteľným pohľadávkam. To teoreticky vyžaduje, aby žiadateľ o zníženie základu dane bol zdaniteľnou osobou, ktorej predtým bola uložená povinnosť podať daňové priznanie v súvislosti s dodaniami tovarov a poskytnutím služieb, ktoré uskutočnila a ktoré viedli k nevymožiteľným pohľadávkam. Táto podmienka nie je v prejednávanej veci splnená.
- 9 Podľa názoru žalovaného žalobkyňa nebola ani nepriamo povinná zaplatiť daň, keďže mohla stanoviť poisťné vo výške úmernej rozsahu podstupovaného rizika. Zníženie základu dane by tak prípadne mohlo viesť k bezdôvodnému obohateniu žalobkyne.

Stručné zhrnutie dôvodov návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 10 Podľa vnútroštátneho súdu je základnou otázkou sporu vo veci samej súlad vnútroštátnej právnej úpravy a správnej praxe daňový orgánov, ktoré v prípade postúpenia nevymožiteľnej pohľadávky neumožňujú vrátenie DPH týkajúcej sa tejto pohľadávky ani osobe, ktorá pôvodne uskutočnila zdaniteľné plnenie, a ani postupníkovi pohľadávky, s právom Únie a so všeobecnými zásadami práva Únie týkajúcimi sa proporcionality, daňovej neutrality a efektivity.
- 11 V tejto súvislosti tento súd na jednej strane uvádza, že podľa § 196 ods. 3 písm. a) daňového poriadku poistený nemá nárok na vrátenie 90 % sumy DPH, ktorú neúspešne preniesol z dôvodu úplného alebo čiastočného nezaplatenia, keďže ju previedol na žalobkyňu na základe poistnej zmluvy. Zároveň žalovaný odmieta vrátiť žalobkyňi daň z dôvodu, že nie je splnená hmotnoprávna podmienka, a to, že žalobkyňa uskutočnila predmetné transakcie, a že má príslušné daňové povinnosti.
- 12 Vnútroštátny súd sa domnieva, že spor vo veci samej nemožno rozhodnúť bez toho, aby Súdny dvor poskytol potrebný právny výklad v rámci prejudiciálneho konania týkajúceho sa vyššie položených otázok.

PRACOVNÝ DOKUMENT